

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

**Par elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā
šķidruma, tā sagatavošanas sastāvdaļu un tabakas
aizstājējproduktu inventarizāciju
2023. gada 1. janvārī**

19.12.2022.

Saturs

I. Tiesību aktos noteiktais pamatojums	3
II. Inventarizācijas norises kārtība	4
III. Akcīzes nodokļa starpības aprēķināšana.....	5
IV. VID EDS iesniedzamie dokumenti un akcīzes nodokļa samaksa	7

I. Tiesību aktos noteiktais pamatojums

2022. gada 1. janvārī stājās spēkā grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli” (turpmāk – likums), kas paredz, ka no 2023. gada 1. janvāra tiek mainīta akcīzes nodokļa likme:

- elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamam šķidrumam;
- elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām;
- tabakas aizstājējproduktiem.

Akcīzes preču grupa		Nodokļa likme līdz 2022. gada 31. decembrim	Nodokļa likme no 2023. gada 1. janvāra
Elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamais šķidrums ¹	<i>par 1 mililitru šķidruma</i>	0,16 eiro ²	0,20 eiro ³
Elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas ⁴	<i>par 1 mililitru šķidruma</i>	0,16 eiro ⁵	0,20 eiro ⁶
Tabakas aizstājējprodukti ⁷	<i>par 1000 gramiem</i>	100 eiro ⁸	120 eiro ⁹

1. Persona, kas bez atsevišķas tam paredzētas speciālas atļaujas (licences) apstiprināta noliktavas turētāja darbībai 2022. gada 1. janvārī veic darbības ar elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamo šķidrumu, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām un tabakas aizstājējproduktiem, realizējot tos mazumtirdzniecībā un/vai vairumtirdzniecībā:

- 1) inventarizē pēc stāvokļa 2023. gada 1. janvārī krājumā esošo elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamo šķidrumu (mililitros) un/vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas (mililitros), un/vai tabakas aizstājējproduktus (gramos);

¹ Likuma “Par akcīzes nodokli” 4.¹ panta pirmā daļa.

² Likuma “Par akcīzes nodokli” Pārejas noteikumu 121. punkta 2. apakšpunkts.

³ Likuma “Par akcīzes nodokli” Pārejas noteikumu 120. punkts.

⁴ Likuma “Par akcīzes nodokli” 4.¹ panta otrā daļa.

⁵ Likuma “Par akcīzes nodokli” Pārejas noteikumu 121. punkta 2. apakšpunkts.

⁶ Likuma “Par akcīzes nodokli” Pārejas noteikumu 120. punkts.

⁷ Likuma “Par akcīzes nodokli” 4.² pants.

⁸ Likuma “Par akcīzes nodokli” Pārejas noteikumu 123. punkta 2. apakšpunkts.

⁹ Likuma “Par akcīzes nodokli” Pārejas noteikumu 122. punkts.

- 2) 15 dienu laikā pēc inventarizācijas (ieskaitot inventarizācijas dienu), t. i., **līdz 2023. gada 16. janvārim**, veic akcīzes nodokļa starpības aprēķinu un iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam (turpmāk – VID) Elektroniskās deklarēšanas sistēmā (turpmāk – EDS) (grupa “Informācija Valsts ieņēmumu dienestam” – “Informācija VID NP Akcīzes daļai”) inventarizācijas sarakstu un nodokļa aprēķinu ar valsts budžetā maksājamo nodokļa starpības summu par inventarizācijas rezultātā konstatētajiem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma un/vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu, un/vai tabakas aizstājējproduktu krājumiem;
- 3) inventarizācijā konstatētajiem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma un/vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu, un/vai tabakas aizstājējproduktu krājumiem aprēķināto nodokļa starpības summu **iemaksā valsts budžetā līdz 2023. gada 15. februārim**.

II. Inventarizācijas norises kārtība

1. Veicot elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu un tabakas aizstājējproduktu inventarizāciju, jāņem vērā vispārīgās inventarizācijas norises prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju¹⁰.
2. Līdz inventarizācijas uzsākšanai visiem dokumentiem par elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu vai tabakas aizstājējproduktu saņemšanu, kurus parakstījusi par preču saņemšanu atbildīgā persona, jābūt reģistrētiem attiecīgajos reģistros un jāatrodas nodokļu maksātāja rīcībā. Jābūt pabeigti visu attaisnojuma dokumentu apstrādei, izdarītiem attiecīgajiem ierakstiem analītiskās uzskaites reģistros un aprēķinātiem preču atlikumiem.
3. Ja līdz inventarizācijas uzsākšanai nav saņemti attaisnojuma dokumenti par elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu vai tabakas aizstājējproduktu saņemšanu un tādējādi nav izdarīti ieraksti attiecīgajos analītiskās uzskaites reģistros, tad par inventarizācijā konstatēto elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu vai tabakas aizstājējproduktu grāmatvedības uzskaites un inventarizācijas sarakstu datu starpību arī ir jāveic akcīzes nodokļa aprēķins un akcīzes nodoklis jāsamaksā valsts budžetā.
4. Inventarizācijas rezultātus ieraksta inventarizācijas sarakstā, kuru 15 dienu laikā (ieskaitot inventarizācijas dienu), t. i., **līdz 2023. gada 16. janvārim**, iesniedz VID EDS, un inventarizācijas saraksta eksemplāru uzglabā katrā elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu vai tabakas aizstājējproduktu uzglabāšanas un/vai tirdzniecības vietā.

¹⁰ [Grāmatvedības likums](#).

5. Ja nodokļu maksātājam ir vairākas elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu vai tabakas aizstājējproduktu uzglabāšanas un/vai tirdzniecības vietas, inventarizāciju veic katrā komercdarbības vietā un par veikto inventarizāciju rezultātiem sagatavo vienu kopēju inventarizācijas sarakstu, kas šajā gadījumā jāiesniedz VID EDS. Inventarizācijas sarakstā ar nodokļa aprēķinu jāiekļauj visu komersanta darbības vietu uzskaitījums, norādot konkrētas adreses.

III. Akcīzes nodokļa starpības aprēķināšana

6. Akcīzes nodokļa starpības summas aprēķinam var izmantot šā metodiskā materiāla pielikumā iekļautās akcīzes nodokļa starpības aprēķina tabulas vai arī aprēķinu veikt patstāvīgi. Ja izmanto pielikumā iekļautos inventarizācijas sarakstus, automātiski tiek aizpildīta akcīzes nodokļa starpību summas aprēķina tabula.
7. Akcīzes nodokli **elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamam šķidrumam un tā sagatavošanas sastāvdaļām** (neatkarīgi no nikotīna daudzuma) aprēķina pēc formulas:

$$A = D * m$$

A – akcīzes nodoklis (eiro)

D – kopējais šķidruma apjoms (ml)

m – akcīzes nodoklis par 1 ml šķidruma

- 7.1. Veicot akcīzes nodokļa aprēķinu elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamam šķidrumam un tā sagatavošanas sastāvdaļām līdz likmju maiņai 2022. gada 1. janvārī, jāņem vērā likme:

1) par 1 mililitru šķidruma – 0,16 eiro

Piemērs: akcīzes nodoklis par 10 mililitriem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma vai tā sagatavošanas sastāvdaļām:

$$A = 10 * 0,16$$

$$A = 1,60 \text{ eiro}$$

- 7.2. Veicot akcīzes nodokļa aprēķinu elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamam šķidrumam un tā sagatavošanas sastāvdaļām pēc likmes, kas stājas spēkā 2022. gada 1. janvārī, jāņem vērā likme:

2) par 1 mililitru šķidruma – 0,20 eiro

Piemērs: akcīzes nodoklis par 10 mililitriem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma vai tā sagatavošanas sastāvdaļām:

$$A = 10 * 0,20$$

$$A = 2,00 \text{ eiro}$$

7.3. **Akcīzes nodokļa starpību** elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamajam šķidrumam un tā sagatavošanas sastāvdaļām aprēķina eiro kā starpību starp nodokļa apmēru eiro, kas aprēķināts pēc jaunās nodokļa likmes (spēkā no 01.01.2023.), un nodokļa apmēru eiro, kas aprēķināts pēc iepriekšējās nodokļa likmes (spēkā līdz 31.12.2022.).

Piemērs: personai uz 2023. gada 1. janvāri krājumos ir 100 mililitri elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidrumā vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu:

- 1) aprēķina akcīzes nodokli par 100 mililitriem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām līdz akcīzes nodokļa likmju maiņai:

$$100 * 0,16 = 16,00 \text{ eiro}$$

- 2) aprēķina akcīzes nodokli par 100 mililitriem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām pēc akcīzes nodokļa likmju maiņas:

$$100 * 0,20 = 20,00 \text{ eiro}$$

- 3) aprēķina akcīzes nodokļa starpību par 100 mililitriem elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām:

$$20 - 16 = 4,00 \text{ eiro}$$

8. Akcīzes nodokli **tabakas aizstājējproduktiem** aprēķina pēc formulas:

$$A = D * m / 1000$$

A – akcīzes nodoklis (eiro)

D – kopējais aizstājējproduktu apjoms (gramos)

m – akcīzes nodoklis par 1000 gramiem aizstājējproduktu

8.1. Veicot akcīzes nodokļa aprēķinu tabakas aizstājējproduktiem līdz likmju maiņai 2023. gada 1. janvārī, jāņem vērā likme:

1) par 1000 gramiem – 100 eiro

Piemērs: akcīzes nodoklis par 150 gramiem tabakas aizstājējproduktu:

$$A = 150 * 100 / 1000$$

$$A = 15,00 \text{ eiro}$$

8.2. Veicot akcīzes nodokļa aprēķinu tabakas aizstājējproduktiem pēc likmes, kas stājas spēkā 2023. gada 1. janvārī, jāņem vērā likme:

2) par 1000 gramiem – 120 eiro

Piemērs: akcīzes nodoklis par 150 gramiem tabakas aizstājējproduktu:

$$A = 150 * 120 / 1000$$

$$A = 18,00 \text{ eiro}$$

- 8.3. **Akcīzes nodokļa starpību** tabakas aizstājējproduktiem aprēķina eiro kā starpību starp nodokļa apmēru eiro, kas aprēķināts pēc jaunās nodokļa likmes (spēkā no 01.01.2023.), un nodokļa apmēru eiro, kas aprēķināts pēc iepriekšējās nodokļa likmes (spēkā līdz 31.12.2022.).

Piemērs: personai uz 2023. gada 1. janvāri krājumos ir 100 grami tabakas aizstājējproduktu:

- 1) aprēķina akcīzes nodokli par 100 gramiem tabakas aizstājējproduktu līdz akcīzes nodokļa likmju maiņai:

$$100 * 100 / 1000 = 10,00 \text{ eiro}$$

- 2) aprēķina akcīzes nodokli par 100 gramiem tabakas aizstājējproduktu pēc akcīzes nodokļa likmju maiņas:

$$100 * 120 / 1000 = 12,00 \text{ eiro}$$

- 3) aprēķina akcīzes nodokļa starpību par 100 gramiem tabakas aizstājējproduktu:

$$12 - 10 = 2,00 \text{ eiro}$$

IV. VID EDS iesniedzamie dokumenti un akcīzes nodokļa samaksa

9. Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 15. panta pirmās daļas 3. punktu nodokļu deklarācijas un informatīvās deklarācijas (šajā gadījumā inventarizācijas saraksts ar nodokļa aprēķinu) jāiesniedz **VID elektroniskā veidā, izmantojot EDS, grupa “Informācija Valsts ieņēmumu dienestam” – “Informācija VID NP Akcīzes daļai”.**

10. Tā kā konkrētais EDS dokumenta veids ir izveidots kā nestrukturēts jeb brīvās formas dokuments (t. i., nav izstrādāta konkrēti aizpildāma tabula), **tam ir jāpievieno jau iepriekš sagatavots dokuments: viens kopējs inventarizācijas saraksts (par visām komersanta darbības vietām) un viens kopējs akcīzes nodokļa aprēķins.**
11. EDS iesniegtie dokumenti tiek parakstīti jeb apstiprināti elektroniski, tādēļ **nav obligāta prasība iesniegt EDS skenētu, ar inventarizācijas komisijas locekļu parakstiem apstiprinātu sarakstu ar akcīzes nodokļa starpības summas aprēķinu.**
12. Aprēķinātā akcīzes nodokļa starpības summa par elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamo šķidrumu un/vai elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļām, un/vai tabakas aizstājējproduktiem jāiemaksā **vienotajā nodokļu kontā ar atbilstošajiem rekvizītiem:**

Nosaukums: **Vienotais nodokļu konts**
Saņēmējs: Valsts budžets (VID)
Reģistrācijas Nr. 90000010008
Saņēmēja iestāde: Valsts kase
BIC kods: TRELLV22
Konta numurs: **LV33TREL1060000300000**

Pielikumā: Elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamā šķidruma sagatavošanas sastāvdaļu un tabakas aizstājējproduktu inventarizācijas un nodokļa aprēķina tabula 2023. gada 1. janvārī.

Kontaktpersonas VID Nodokļu pārvaldes Akcīzes daļā:

Lilija Mūrniece 67120138

Karīna Ķeire-Ērmane 67120139

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 19.12.2022.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 14.02.2023.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt [Elektroniskās deklarēšanas sistēmas](#) sadaļā “Sarakste ar VID”